

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltőbb Árszámitás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Üdvözet.

Debreczen, Jun. 13.

Modern állami életünk negyedszázados megünneplésével egyidejűleg ünnepli fennállásának 25-dik évfordulóját a debreczeni gazdasági egyesület.

Az alkotmány visszaállítása, a király megkoronázása esztendejében alakították meg haladni vágyó polgárok a debreczeni gazdasági együletet, körébe gyűjtve az értelmes polgárság java részét, hogy uttörői, kezdeményezői és egyesült erővel győztes munkásai lennének minden hasznos eszmének, üdvös ujitásnak, amely a modern mezei gazdálkodás terén fölmerül.

E 25 év nem volt meddő korszak a gazdasági egyület életében sem. Hathatós tényező szerepét vitte Debreczen közgazdaságának és közjólétének fejlesztésében.

A magyar gazdáknak szükségük van ilyen egyesületekre; kétszeresen szükséges ilyen Debreczenben, ahol a gazdaközönység konzervativizmusával folytonosan és kemény harcban kell állania a baladás szellemének.

És a mi gazdasági egyesületünk sokkal gazdagabban a vezetők jóakarásával és buzgalomával, mint a pénznek erejével és a tagok számával, — számos jeleit adta nem csak életrevalóságának, de hasznos és szükséges voltának is.

Mert nincs a modern mezőgazdaságnak olyan ága, melynek érdekében ez a gazdasági egyület előmozdítólag ki nem fejtette volna cselekvő képességét.

A lónemesítés végett díjazásokat rendez; a mezőgazdasági gépek megkedveltetése és elterjesztése körül sikeresen munkálkodik; az állattenyésztés jövedelmességét gyakorlati eszmék megvalósításával emeli; az ésszerű gazdálkodás meghonosítása céljából sürű érintkezésben tartja tagjait az állami gazdasági tanintézet mintagazdaságával; állandó kapcsolatot képez a földmivelésügyi miniszterium, városi tanács és a gazda közönség között.

E komoly munka sikereit ünnepli holnap a gazdasági egyület; a mezőgazdálkodásnak, a város anyagi jólétének egyik legerősebb alapját képező költői szépségű Hortobágy pusztán, — ahol az ország minden részéből összeseregülő vendégeinek bemutatja a milliót érő jószágállományt; ezt avval a praktikus célzattal,

hogy az állat-kereskedelemnek itteni gazdag anyagával közelebbről megösmertes-se az országot.

Üdvözöljük e napon a gazdasági egyesületet, kívánva, hogy jövőben intenzívebb erővel munkálhassa e nagy magyar város mezőgazdálkodással foglalkozó, az anyaföld kimeríthetetlen termőerejéből élő közönségének javát, boldogulását. De kívánjuk azt is, hogy a gazda közönség is jövőben jobban és melegebben érdeklődjék az érdekeiért küzdő egyület iránt, és tömegesen lépjen be annak kebelébe, még nagyobb eredmények kivívását tegye lehetővé.

Üdvözöljük a gazdasági egyület vezetőit, akik időt és fáradságot nem sajnálva, ide gyűlnek, hogy részök legyen a mi örömeinkben, a mi ünneplésünkben.

Belföld.

„Budapest fő és székváros.” A hivatalos lap tegnapi száma a következő legfelsőbb elhatározást közli: „Ő császári és apostoli királyi felsége a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére, 1892. évi junius hó 10-én kelt legf. elhatározásával legk. megengedni méltóztatott, hogy Budapest főváros, mint magyar székváros, ezentul Budapest fő- és székváros elnevezést használhassa.”

A diplomáciai kar köréből érdekes és nagy jelentőségű hírt közöl a M. U. A koronázási jubileum alatt több napon át Budapesten, a „magyar birodalom fő- és székvárosá”-ban időzőtt nagykövetek közt felmerült az eszme, hogy a nagykövetségek az év egy részében — a királyi udvarnak itt tartózkodása és a delegációknak Budapesten ülésezése alkalmával — Budapesten időznének. Ez eszme reméljük, nem fogja megrémíteni külügyi hivatalunkat, sőt elvárjuk, hogy ez eszme lehető kivitelét épen a közös külügyminiszter ur segítse elő.

Országgyűlés.

Junius 11.

A kereskedelmi tárca költségvetését tárgyalta ma le a képviselőház. Több tételnél szakszerű vita fejlődött ki s az egész tárgyalás csendes mederben folydogált. Az első föl-szóaló Thaly Kálmán és G a á l Jenő voltak, kiknek Lukács Béla államtitkár adta meg kiváló szakértelemmel a kért fölvilágosításokat. Ugyancsak ő válaszolt a kereskedelmi muzeum tételénél felszóaló Zichy Jenő grófnak ki konkrét példákkal illusztrálta, mily nehezen megy a keleti piacok elfoglalása a magyar iparczikkeknek.

A magyar államvasutak tételénél H o r v á t h Gyula a vasuti tisztviselők érdekében beszélt, Óváry Ferencz pedig figyelemre méltó

argumentumokkal sürgette a Balatonvidék fölkarolását, vasuti szempontból.

W e k e r l e Sándor pénzügyminiszter igen beható és szakszerű választ adott, melyben kifejtette, hogy a magyar államvasutak szervezetének decentralizációjában tovább menni a mai állapónál, egyelőre nem lenne előnyös; kifejtette, hogy a tariffa-ügy kezelése a törvényhozásra nem bízható — mint azt némelyek kívánták — s ismertette az államvasuti alkalmazottak helyzetét, mely nem oly nyomasztó, mint a minőnek, Horváth Gyula feltüntette. A pihenési és szolgálati idő aránylagosan van megosztva s egyébként a mostani budgetben a személyzet létszáma több mint ezerral fölemeltetett.

V e r m e s Béla és O l a y Lajos Szabadkának kértek üzletvezetőséget.

Az ülés végén igen érdekes Vaskapu-vita támadt. Z i c h y Jenő gróf ugyanis számos aggodalomnak adott kifejezést a Vaskapu-szabályozásnak sikere iránt s azt vitatta, hogy jobb lett volna a szabályozásnál a zsilip-rendszert eltogadni. Ez aggodalmakat Bolgár Ferencz is támogatta. A p p o n y i Albert gróf pedig nyilvános kimutatásokat sürgetett a munkálat előhaladásáról.

W e k e r l e Sándor miniszter ismételen föl-szóaló, hogy az aggodalmakat eloszlassa s ismertette a munkálatok eddigi eredményeit, melyek csupán a szabad víz alatti robbantásoknál nem kielégítőek. A miniszter beszédét szépen kiegészítette H i e r o n y m i Károly szakszerű fejtegetése, melylyel kimutatta az aggodalmak alaptalan voltát s a kedélyeket megnyugtatta a Vaskapu-szabályozás remélhető sikere iránt.

A hortobágyi kiállítás előtt.

Debreczen jun. 13.

A központi bizottság ülése.

A kiállítás rendezőseinek központi bizottsága tegnap előbb Váczy János, később Simonffy Imre polgármester elnöklete alatt tárgyalta a rendezésre vonatkozó utolsó intézkedéseket. A jegyzőkönyvek felolvasás után B é k é s s y László titkár jelentette, hogy a város a lódijazásoknál szokásos nemzetiszínű szalagokat ez alkalommal is megadja; most a szalagokra fölírást is nyomtatnak: „A hortobágyi állatdijazás alkalmából 1892. jun. 14.” A homoki szőlők tulajdonosai nagy mennyiségben küldenek be a miniszterek asztalára kóstolónak borokat; még pedig a vignettákról következtetve kitünő minőségűeket.

Ugyancsak B é k é s s y László előterjeszti, a bíráló bizottságok jegyzőkönyve alapján a p á s z t o r o k j u t a l m a z á s á n a k programját, a jutalmazás végett javaslatba hozott pásztorok, csószók névsorával együtt. A központi bizottság ezt elfogadta; épen így elfogadta, Vásári István indítványára hogy a mult héten meghalt Kiss Bálint régi, hűséges pásztor részére előirányzott jutalom az özvegyének kiadassék. Az arany, ezüst és bronz oklevelek az illetők nevére szólnak. — Az oklevelek raj-

zát Domokos Kálmán gazd. tanintézeti tanár tervezte.

Felolvassák a magyar államvasutak igazgatóságának leiratát, amelyben a kért k é t k ü l ö n v o n a t o t díj kedvezményvel engedélyezi. E külön vonatok II. és III. osztályu kosikból állanak. A rendezőség előre tartozik az üzletvezetőségnek 1500 frtot letéteményezni — Várakozási illetékek föl nem számíttatnak. A menet-jövet díjak II. osztályban 1 frt 50 kr. III. osztályban 1 frt. 20 krban állapították meg.

S á g h y Gyula vezérfelügyelő üzletvezető bejelentette, hogy a külön vonatokon jóval több II. oszt. ülőhely lesz, mint ahogy kezdetben tervezve volt; de viszont ennek folytán egy-egy különvonaton valamivel apadni fog az ülőhelyek száma; úgy hogy a két külön vonaton összesen 1100 személyre lesz hely.

L e n g y e l Imre azt az óhaját fejezi ki, hogy amennyiben kivihető lesz, a gazdasági egyesület és a város ünnepélyesen fogadja miniszter vendégeit.

Ekkor jelent meg a gyűlésen S i m o n f f y Imre polgármester, aki beszámolt a fővárosban végezett eljárásáról. Gróf Szapáry Gyula miniszter elnökkel pénteken délben beszélt a képviselőházban. A miniszterelnök bizonyosság megígérte látogatását, csak azt nem mondotta biztosan meg, hogy mikor érkezik. Talán hettőn este, talán kedden hajnalban. Az öt kíséret társaság 60--70 főből fog állani. A miniszterelnök alkalmasint már a Hortobágyról visszatér Budapestre F. Abonyon keresztül. Beszélt a kiállítás védnökével gróf Bethlen András földművelésügyi miniszterrel is. Aki a külső gazdasági intézetet is szeretné ez alkalommal megtekinteni. A földművelésügyi miniszter érkezésének ideje sem bizonyos. Thormay Béla miniszteri tanácsos (a 60-as évek végén a debreczeni gazdasági egyesület alelnöke. Szerk.) F. Abonyon keresztül már holnap délután a Hortobágyra érkezik s ott részt vesz a rendezésben. Thormay Béla mint a viszonyokkal ismerős fogja odakünn a pusztán kalauzolni a földművelésügyi miniszteriumot. Bejelentette a polgármester ur azt is, hogy az Erdélyi magyar közművelődési egyesület elnöke gróf Bethlen Gábor és egyik alelnöke gróf K o r n i s s Viktor, továbbá V ö r ö s m a r t h y Béla a budapesti kir. ítélő tábla tanácselnöke, a kiállítás megtekintik. W e k e r l e Sándor pénzügyminiszter érkezéséről nem tett említést a polgármester ur.

A minisztereket a Hortobágyon gróf Dégenfeld József főispán és Simonffy Imre polgármester fogják üdvözölni.

Ezután C z e g l é d y Tivadar a j e l e n t k e z é s e k r ö l szóló jelentést olvasta. Szét-

küldött a rendezőség összesen 1014 vendégjegyet. Erre 643-an jelentkeztek, akiknek fele idegen, másik fele helybeli. Menettérti jegy pedig eladott 300. Összesen tehát 1000 vasuton érkező látogató biztosítva van. Miután a két különvonaton csak 1100 személyre van hely, az üres helyeket pedig a még nem jelentkezett, de azért eljövő vendégek megtöltik és végül, miután egy harmadik külön vonat rendelése tegnap már nem volt lehető: — Kimondotta a rendezőség, hogy több vasuti jegyet nem ad ki. Az olyan vendégeket, akik későn jelentkezvén, rögtön el nem szállásolhatnak, ideiglenesen a vasuti rendezőség szobájában helyezik el.

A bizottság elhatározta, hogy a j u t a l o m díjak kiosztására a védnököt gróf B e t h l e n András földművelésügyi minisztert kéri fel.

A város megtekintése. Az ünnepélyek programjába föl van véve a város nevezetességeinek megtekintése, miután a vendégeknek egy tekintélyes része, valószínűleg még szerdán városunkban marad. Egyelőre a kollégium, a belső gazdasági tanintézet és a dohánygyár vannak a programba föl véve, melyekben a gazdasági egyesület tagjai kalauzolják a vendégeket. Tudunkkal az iránt nem történt intézkedés, hogy a pallagi földművelési iskolát és gazdaságot is megtekintthessék azok, akik ezt óhajtják. — De — gondoljuk — hogy ez intézkedés elmaradása nem fog nehézséget képezni a földmives iskola megtekintésénél.

35 kilométer legelőn keresztül. Az az óriási terület, amely B.-Ujváros szelétől a nagyiványi határig s Sz.-Margitta pusztától a karczagi határig terjed 35 kilométer szélességben és 40 kilométer hosszúságban, kevés kivétellel legelőnek használt föld, amelyen debreczeniek, újvárosiak, csegeiek, szoboszlóiak és nádudvariak 100 000 dbnál számosabb szarvasmarhát, lovat, juhot és sertést legeltetnek. A vasut épen derékban vágja ketté a pusztát. Holnap erről a vasutról a 100 ezernyi legelő jószágának körülbelül 6—7 tizedrésze megsemmisülhet lesz. Mert a b.-ujvárosi jószágartók megígérték, hogy jószágukat június 14-dikén ök is felhajtják a vasut közelébe. — E szerint mihelyt a vonatok B.-Ujvárost elhagyják, kezdődni fog a ritka szép látvány, a melyet a két oldalt legelősző nyájak, gulyák, ménesek nyújtanak. — Csupán a Hortobágyon, melynek legelőnek használt területe 36138 kat. hold föld, a múlt évi összeírás szerint összeíratott

szarvasmarha	12850 db
ló	4890 "
sertés	10500 "
juh	25000 "

összesen 53240 db. Az idei fő-

összeolvasás ennél valamivel kevesebb jószág állományt talált. Azóta azonban újabb kihajtások történtek.

Menetrend. A közönség tájékoztatása végett közöljük úgy a különvonatok, mint a rendes vonatok menetrendjét; azon megjegyzéssel, hogy a rendes vonaton csak is a hortobágyi csárdáig ajánlhatjuk az utazást, mivel a kik Ohatig mennek, azok kénytelenek lesznek a délutáni vonatot az ohati állomásnál bevárni.

Ellenben ha a Hortobágyról leszállanak, még akkor is a hosszú vonalon, B.-Ujvárostól Hortobágyig, szemléltetik a jószágállományt; jelen lehetnek a díjazásnál és talán még a délutáni versenyekből is láthatnak valamit. A főlészálásra nézve pedig S á g h y Gyula üzletvezető szavaival tanácsoljuk, hogy jobb kilencz percczel előbb fölkelni és a központi indóházban ülni be a vonatra; — habár föl lehet szállani a vásártéri, valamint minden közbeeső állomásnál.

A vonatok menetrendje a következők:

Az első különvonat indul Debreczenből reggel 3 ó. 33 perccor (zónaidő) a központi pályaudvarból. A Hortobágyra érkezik 5 ó. 35 p. A Hortobágyról reggelizés. Egy óra tiz percnyire tartózkodás után 6 ó. 45 p. indul Ohat-Kócsra, ahová 7 ó. 45 perccor érkezik. Ohat-Kócsról visszafelé indul 8 ó. 16 p. Hortobágyra érkezik 8 ó. 51 perccor. A második különvonat 15 percczel később indul, tehát reggel 3 ó. 48 perccor s indulása, érkezése mindenütt 15 percczel később történik mint az első vonaté.

A Hortobágyról vissza a városba d. u. 5 ó. 34 perccor indul az első vonat és Debreczenbe érkezik 7 ó. 35 p. A második vonat indul a Hortobágyról 5 ó. 49 p. és Debreczenbe érkezik este 7 ó. 50 p.

A rendes vonat a központi indóházból reggel 4 ó. 15 p. indul. Hortobágyra érkezik 6 ó. 27 p. Ohat-Kócsra ér 7 ó. 5 p. Ohat-Kócsról indul d. u. 2 ó. 47 p. Hortobágyra érkezik 3 ó. 31 p. Debreczenbe érkezik 5 ó. 37 p.

Csávolszky Lajos a debreczen-f.-abonyi vasut igazgatóságának elnöke két külön vonatot rendelt meg, a melyek Füzes-Abonyból indítanak. Az egyik 50 I. oszt. ülőhellyel ma este 5 ó. 15 p. indul F.-Abonyból s Debreczenbe érkezik este 10 ó. 22 p. A második holnap reggel 5 órakor indul 100 I. oszt. ülőhellyel s a Hortobágyra érkezik 9 ó. 21 p. Ez a külön vonat nem jön be Debreczenbe. A Hortobágyról d. u. vissza megy F.-Abonyba.

Valószínűleg ötödik külön vonat is lesz: a minisztereké:

Jelvények. A különböző rendezőbizottságok tagjai, hogy felismerhetők legyenek, jelvényeket viselnek. Még pedig: Vendég elhelyező

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az első kézcsók.

Kinyitottam az ablakot.

Beözlött az esti levegő. De nem hűvöséget hozott. Zsibongást, kacaját asszonyi nevetést és férfi beszéd töredező baritonját. Alant a park törzsvendégei haladtak sietve. Asszonyok, lányok kalap nélkül, háziasan szapora léptekkel, hogy ne foglalja el idegen tolokadás az ő padjukat, a hol esténként megered a jóízű nyárs-polgáris mulatság. — Sütnek, főznek a padok szélén. Magasra száll a házi tűzhely füstje, öblös fazekakban rotyog a fűszerezett lebbencs leves — melyből a családapa három porciót nyelt le, pirul a panírozott borju és nyulik a gazdasszonyi kevélykedés, mint a fősztós kalács.

A mamák belemlegesnek a házi gondokba. Feltűrik könyökig a karton ruha bő ujját. Ha a mosóteknő ide rugana, munkakészen találná a kisasszonyt. Gyéren szórja fényét néhány utszéli villamos láng a park fővényes útjára. Több gruppra oszolva, rójjá az utakat a jüvverü fiatalság. Tulnyomó a leány. Hangos, eleven, bohó gyerekek.

Nyiladozó, rejtegetett gerjedéssel a szíven. Siheder legények. Rikító nyakkendő s Romeók, félig a szerelem, félig a mama pórázán.

A homályban közelebb vernek a szívek, bátrabb a diákudvarlás villogóbb a lány szem cikkanása. Edes gyermekkor ábránd homályban is látja tündér birodalmát. Elsúlyed a park mindenestül, Csak ök ketten maradnak. A lélegzet pihegés, a beszéd, csók és az élet . . . jövel te örök szép legenda, te legbájosabb hazugság és regély kettőjüknek örök szerelméről. . .

. . . Csak a vendéglő felől ne rikongna felém egy dözsölő kompán a. A klarnét sivalkodik, mint egy elpáholt gyerek, hiába csitítja a nagy bögő és közbe tánczra repdesnek a lepattanó cimbalom hurok. — A barna náció hegedűszóval irottirozza életre a duhaj gavallér szerelmi hűtlenségtől dermedt szívét, a ki makaesul emlegeti. „gombház, ha leszakad lesz más“, a mellett elveri a tanyai házát és még kérdés, lesz-e majd más?

Megbomlott a cigány. Kétfelé vált a banda. Az egyik rész majd kitöri a derekát, úgy hajlong bele a bánatos melódiába. A primás bizonyosan a mulató füle mellett kapargatja fájó zokogásra a petyhüdt hurokat. A másik fele lábujjhegyre állva szedegeti a bokáit, olyan tomboló vig nótázásnak rugaskodott. Az egyik kontrás primásnak esapott föl és ez a gavallér másik fűkagylóját csiklandozza a csillagosra, cifrázott, szilaj tempójú, vad öröm muzsikájával.

Nini van esze — bárha félig el is itta — ennek a parlagi gavallérnak.

Ilyen az a szerelem is, mely öt meöbabo-

názta és ilyen mindannyiunk futó tűzi szerelme. Az egyik fülünkbe az angyalok muzsikálnak, olvad a szívünk, lángol a fejünk, az eszünk már elfüstölgött, a másik fülünk mellett az ördög fia koncez-rtezik, ez sem kottából cselekszi, a hogy épp a hangulata kívánja, de meggyötri, eltacsarja szívünket, minden akkordjával megérteti, minő hiábava ó, kába érzés volt — szeretni.

A két rendbeli nótának egymás hátán tácezőlő akkordjai elhangzanak. A végső érthetetlen, zürös hangsomó és feloldódott egy méla, haló pianóban . . .

Az íróasztalomon egy tenyér nagyságu arczkép áll. Fiatal, karcu lány hosszú szempillával, vékony arczkal és karokkal. Mosolya bágyadt, erőltetett. Olyan mint a hőlelkű betegké, kik érzik a közelgő véget, de az aggodó környezetet vigasztalják egy-egy szintelen mosolyukkal. Ő is beteg volt akkor is mosolygott Messze földről küldte ezt a szomorú üzenetet! Talán ez volt az utolsó mosolya? Nekem számta, hogy biztasson vele.

— Látja már semmi bnj. Meggyógyít a fürdő. Jövök haza. Nézze minő vidám vagyok. Mosolygok.

S valóban haza tért. Csupkss selyem vankoson, rozmaring koszorúval a homlokán. Idegenben halt meg, itthon temették. Magam is ott voltam. A falu kertjébe vittük. A tiszteletes ur hosszan predikált. Nem emlékezem mit. A fejem szédült és reszketett a föld alattam.

bizottság, igazítás, uti biz. Vasuti jelv. V. ráló b. jelv. Zó. csokor

Pa sület a torokat bronz ol. lésügyi annyira, csátott zásban van álla. — Aran levél 2. díjakat osztja k

A de

Va debrecz. hogy od. osztaoz. részét r. zására. sága mi. düjved. Fontos s teljesi

A volta ve. negyeds. tek, he. mörtsék. beli me.

Ki-s Jö. képvisel. sület m. című h. s hatás. polgárai. A számban

* dasága"

Be néma, n. ki fölne. lik hozz. Ezeknél. nénémh. de ment. van a s. volt nel. letünt s. fogadal. betölthe. semmisé. bört m. emlék r. szivta a. marad. Akkor a. az ördö. másakra. tem ezt. együgyü. ha kivo. ujjait. — látó

Eg. Fulasztó. kony le. latlan n. lányra, ügyelve

bizottság jelvénye: Sárga-kék karszalag. Utbagazításokat ad elszállásolási ügyekben. V a s u t i bizottság jelvénye: Sárga-kék karszalag. Vasuti rend fentartását eszközli. Ellátási biz. jelv. Veres karszalag. Élelmezést intézi. Lóbiráló biz. jelv. Sárga csokor. Szarvasmarha bíráló biz. jelv. Fehér csokor. Juh bíráló biz. jelv. Zöldcsokor. Sertés bíráló biz. jelv. Kék csokor. Verseny bíráló biz. jelv. Nemzeti csokor.

Pásztorok díjazása. A gazdasági egyesület a régebbi idő óta hűséggel szolgáló pásztorokat aranyakkal, továbbá arany, ezüst és bronz oklevelekkel jutalmazza. Ez a földművelésügyi miniszternek is tetszésével találkozott, annyira, hogy ezen célra nagyobb összeget bocsátott az egyesület rendelkezése alá. A díjazásban részesülő pásztorok névsora már meg van állapítva, de azt csak holnap közölhetjük. — Arany oklevél 5, ezüst oklevél 9, bronz oklevél 2 aranydíj pedig 52 db lesz kiosztva. A díjakat valószínűleg gróf Bethlen András osztja ki.

A debreczeni gazdasági egyesület története.*

Városunk gazdasági egyesülete, mint „A debreczeni gazdasági egyesület” 25 éve immár, hogy odaadással szolgálja a mezőgazdaság ügyét, osztakozva fejlődése és baladásában, kivette részét mindazon alkotásokban, melyek felvirágzására voltak irányítva. Városunk mezőgazdasága minden tekintetben, polgárainak első rendű jövedelmi forrása s vagyonosodásának alapköve. Fontos és nemes hivatást teljesített az egyesület s teljesítendő Isten segítségével a jövőben is.

A mezőgazdaság fejlesztésén a szükséges volta vezette azokat a lelkes férfiakat, kik egy negyedszázad leforgása előtt arra törekedtek, hogy az erőkét az egyesülésben tömörítsék nagyobb célok megvalósítására; helybeli mezőgazdaságunk felvirágoztatására.

Debreczen érdemekben gazdag polgára, Ki-s József sok éven keresztül országgyűlési képviselő, 1865-ben lépett sorompóba az egyesület megalapítása érdekében. A „Hortobágy” című hírlapban ismertette az egyesülés célját, s hatását s lelkes felhívást intézett Debreczen polgáraihoz, melyben a megalakulást sürgette.

A felhívás oly hatást tett s a tagok oly számban jelentkeztek, hogy még ugyanazon év

június 11-én az alakuló közgyűlés megtartott. Az alakuló gyűlésen ideiglenes elnökül Kiss Lajos, ideiglenes jegyzőül Nagy Ferencz választották meg. A debreczeni gazdasági egyesület 1866. év. Deczember 9-én alakult meg véglegesen s ugyanakkor elnöknek Kiss Lajos, első alelnöknek Molnár György, második alelnöknek Harsányi Gábor, pénztárnoknak Makó István, jegyzőnek Nagy Ferencz választották meg. A végleges megalakuláskor volt az egyesületnek 85 alapító tagja 50 frtos alapítványnyal és egy alapító tagja 100 frtos alapítványnyal. A rendes tagok száma 237-re ment, kik 6 éven at évi 5 irt tagdíj fizetésére kötelezték magukat.

A gazdasági egyesületek alapításának történetében ritkán találkozunk ama lelkesületű és áldozatkészséggel, mint a jelen esetben. Pezsgő élet és elevenség jelezte az egyesület működését, melynek röviden körvonalozott célja volt: a „mezőgazdaság minden ágának előmozdítása.”

Midőn Kiss Lajos egyébként igénybe, az egyesület vezetésétől visszalépett, már 1870-ben Molnár Györgyöt találjuk az elnöki széken s mellette Harsányi Gábor és Tormay Béla a gazdasági tanintézet akkori igazgatója munkálkodnak mint alelnökök; Makó István pénztárnok és Deininger Imre gazdasági tanintézeti tanár jegyző egészítik ki a tisztikart. A tagok összege 1871-ben 323-ra ment, kik közül 66 az igazgató-választmányt képezte. Hosszu időn viselte az egyesület elnöki tisztét Nánássy Ferencz debreczeni polgár, kit munkás élete delén ragadt el a kérélehetlen halál munkássági köré öl. Jelenleg vezetik az egyesület ügyeit Váczy János elnöke alatt, Buzás Elek alelnök, Békéssy László gazdasági tanintézeti tanár titkár; Muraközi László pénztárnok. Van az egyesületnek tagja alapítványi jogon 83, évdíjas rendes tag 60, tehát a működő tagok száma 143.

A gazdasági egyesület megalakulásától kezdve abban a körben, melyet Debreczen város mezőgazdasági ügyeinek fejlesztése, előmozdítása megkíván, zajtalan, de folytonos tevékenységet fejtett ki.

Eltekintve a már korábban megejtett kiállítások, díjazások, birtokszemlék, különböző újabb s jobb művelési módok bemutatásától, a gépek meghonosítására irányult tevékenységtől: az egyesület kebelében lettek megvitatva s alakba öntve azon eszmék java része, melyek életképes intézményekben testesültek meg: állandó kapcsolatot képezett a gazdaközönség továbbá a városi tanács és a földművelési miniszterium között, s eme kapcsolatnál fogva befolyást nyert az okszerű mezőgazdaság fejlesztése

terén. Nincs Debreczenben olyan alkotás a földművelés terén, vagy az állattenyésztés körében, hol ez egyesület tevékenyen nem szerepelt volna.

A gazdasági egyesület elnöke e minőségéből kifolyólag egyuttal a debreczeni lótenyésztő bizottságnak továbbá a debreczeni juhartató gazdaságnak; a két intézmény tagjai legnagyobb részben szintén az egyesület tagjai. A jelzett alapon lehetővé van téve, hogy az egyesület befolyását érvényre emelje, ugy a lótenyésztés, mint a juhászat terén.

A városi gazdasági bizottmányban, melynek feladata a Hortobágy hasznosítása mellett egyéb gazdasági ügyek intézése, több tag által képviseltetvén magát, hatást gyakorol a szarvasmarha-tenyésztés és egyéb gazdasági ügyek fejlesztésére.

Összefüggő láncszemekkel kapcsolódik egybe gazdasági egyesületünk azon testületekkel és intézményekkel, melyek legfontosabb mezőgazdasági érdekeinket istápolják. Mindazon tendők és intézkedések, mik az általános érdeket érintik, itt lesznek alakba öntve, megvitatva és előkészítve.

Jelenlegi működésének keretéből még különösebben kiemelendőnek véljük a következőket: a lódíjazásokat évről-évre az egyesület vezette s midőn a jutalomdíjak megvonattak, saját pénzereje s egyes testületek áldozatkészségével megteremtette azon alapot, melyből ezt évről-évre teljesíti, tovább is hatni kívánván a lóállomány fejlesztésére.

A ló-, szarvasmarha-, juh-és sertés tenyésztés emelésén fáradozva, kiterjesztette figyelmét a vásárrendezés ügyére, sikerei számot tevők, mit a multnak a jelennel való összehasonlítása bizonyít legszeben.

A gazdasági tanintézet és a gardák között a viszony bensőbbé tételére törekedett, azon buzgó kodott, hogy a tanintézeti gazdaságba az év különböző szakáiban kirándulások tartassanak, hogy gazdáink közvetlen szemlélet által győződtesse meg a haladás és annak eszközeiről. Ily alkalmakkor bemutattattak az évszaki időszerű munkálatok, a jószágállomány, a tejszelés és egyebek.

Meghonosítani törekedett tagjai között a jobb minőségű vetőmagot, hozatott ilyet, kiosztotta tagjai között s figyelemmel volt az eredményekre.

Ily uton számos nemesebb gazdasági növény-fé eség honosodott meg városunkban és vidékén, mint a chawalier árpa, a szentjános rozs tengeri féleségek zab és egyebek.

Terjesztette a kapás növények fogatos művelését, ismertetvén azon előnyöket, mik ebből származnak; a munka gyakorlati fogatosítását tagjainak bemutatta.

* Szűcs Mikály tanár „Debreczen mezőgazdasága” című legújabbán megjelent munkájából.

Bejártam még egyszer a parkot. Olyan néma, nyugalmas volt minden. A nagynéni, a ki fölnevelte, a szobában sirt. Zokogása elhalik hozzám. Az apa a rokonokkal tanácskozott. Ezeknél nincs mit keresnem. Menjek a nagynénémhez! Nem. Jóságos szívű asszony ugyan, de menten görcsöt kap, ha érzi, hogy közelben van a segítség. Maradok a parkban. De hát mi volt nekem ez a leány? Első vagy nem rég letűnt szerelmem? Egyik sem. Mi kötött hozzá fogadalom, vétkes szószegés mardosása, valami betölthetetlen álom? Egyik sem. Csak egy semmiség jelentéktelen, játszva elmosódó hóbort másnál, de egy bevégezetlen, bájos tiszta emlék nekünk. Mert néki is az marad, bár felszívta a láz szívének melegét, az emlék ott marad, mondom csekélység: egy kézcsók... Akkor az egyik fülembe az angyalok a másikba az ördög az muzsikált. Hol az egyikre hol a másikra hallgattam. Hol rajongással környékeztem ezt a leányt és beteltem szavával, hogy együgyűnek véltem magam és a vérem lázongott, ha kivonta kezét az enyéből, mintha égetné ujjait. — Bolond vagy — czinczogta az ördög — látod, hogy nem szeret.

Egyszer együtt bolyongtunk a parkban: Fulasztónak, — édeskésnek — találtam az alkony levegőjét. Kedvem lett volna valami halatlan merészségre. De ha ránéztem erre a lányra, a mint mellettem szökdecselt, mindenre ügyelve, a virággyakra, a szálló lepkékre, a

tücsök-czirpelésre csak épen én rám nem — le hanyatlott a bátorságom. Azt mondtam magamnak, hogy nem is szép. A feje kissé szögletes és előre hajlott. Olyan, mint a meggörcsült női fejek az antik korszokon. Az ajka is vékony. Aztán a termete. Meglesem most, a mint ha'ongva csokorba szedi a virágokat. Erős és mégis finom, az tagadhatatlan. Mozgása könnyű, hajlékony, de minden lágyság, minden ingerlő grazióztatás nélkül.

Már megnőtt a rózsacsokor kezében, mikor a szomszédos pázsitról egy csomó pipacsot tördelt a rózsák közé.

— Hogyan szedhet ön egy rózsabokrétába pipacsot is?

— Már miért ne. Hát mondja, hányan élnek együtt, a kik nem egymáshoz illők.

— Miért mondja ezt Ella? Nyiltan a szemembe nézett.

— Nincs rá különös okom. Különben nem tartom olyan okosnak, a mit mondtam, hogy ön játszva ne czáfolhatná meg.

Hidegen, szórakozottan, minden érdeklődés nélkül beszélt. Végtelen keserűség fogott el. Tudtam, hogy valami ostobaságot mondtam, de nem hallgattam.

— Ella, ön vagy naiv gyermek, vagy kaczer, — nem látja, mennyit szenvedek. Ön az oka.

A leány elsápadt. Elkerülte tekintetem és, szóltanul mentünk egymás mellett. Ereztem, hogy valamit mondanom kellene. — Hisz kéznél a mentség. A szerelemnek sok mindent megbocsátanak. Igy értünk fel a kert lépcsős ballustrádjára. Az ut haza vezetett. — A mint lefelé haladtunk, már égette a torkomat valami — Lopva Ellára néztem. A csokor fölé, hajolt; elrejtve arcát, melyre oda tüzte enyhe sugarát a hanyatló nap, megcsillanva két apró könnyecseben, mely a pillák szegletében reszketett.

— Ella, holnap elutazom. Nem lát egy évig. Szeret?

Felém fordította arcát s kezet nyújtott.

— Megbocsátok.

A kéz reszketett, mintha a szive az ujjai-ban lüktetne és én hosszan — csókoltam.

Másnap elutaztam. Egy év múlva.

Viszont láttam már előbb az arczképen szelíd, martir mosolyával. Egy év múlva pedig — már elmondtam — csipkés seiyem vánkoston. Azon pibent, rozmaryng koszorúval sima homlokán.

Oda át még muzsikált a megosztott banda, de a végső, érthetetlen hangcsomó feloldódott egy méla halk pianóban.

A Hortobágyon sajtermeléssel tett kísérletet, hogy az ott nyaraló jószág nagy mennyiségű teje értékesítést nyerhessen.

A tej értékesítésére ez idő szerint a hortobágyi vasut megnyitva leendő jó hatással az egyesület nem fog késmi, hogy befolyását latba vetve érvényesíthesse. A jószágtenyésztés jövedelmezőbbé tétele is sürgeti ezt.

Gazdasági gépraktárt tart, melynek czélja a jó gépek megismertetése, meghonosítása. Gépeket vásárol s ezeket mérsékelt díj fizetése mellett a gazdáknak használatra kikölcsönzi. Ezen az uton nagyon sok gépet megszereztek már a gazdák, miután felismerték a gépmunka előnyös voltát.

Legujabban tevékenységi körét kiterjesztette a juhászat emelése végett egy, a Hortobágyon föllállítandó gyapjamosógyár berendezésére. Ez alkotás a megvalósulás első nehézségein már tuleset. Az alapok levannak fektetve, a költségvetés kész.

A gazdasági napi kérdéseket, figyelemmel kísérve azokat, a gazdaközönsséggel megismertni törekszik. S midőn tevékenységét így körvonaloztuk, mint az ak végeredményét jelezzük: „A mezőgazdaság minden ágának előmozdítása.”

A Hortobágyon eszközölt állapotbemutató és díjazással ismertté kívánta tenni hazánk mezőgazdái előtt a délibájos Hortobágyot s annak gazdasági életét, mely sokat emlegetett, de kevésbe ismert minden ízében magyar dolog.

Napi hírek.

— **Népünnep a Margitban.** A kit az istenek szeretnek, azt a Margit-fürdő tulajdonosává teszik. Ezt el lehetett mondani vasárnap a vállalkozó szellemű Szikszay róli, ki a koronázási jubileumra népünnepet rendezett volna, de a rossz idő megakadályozta ebben. A jubillaris népünnep ennek folytán vasárnap tartatott meg.

A korcsolyapályát, melyen a „rumli“ lefolyt, már délután óriási közönség lepte el. A sok látni valót eleinte csak kerülgették a résztvevők. Nevezetességek valának a csárdák, melyekben kitűnő „hangászok“ produkáltak magukat. Az első sátorban, 6 darab ökönyi czigányfiu ostromolta az eget a Madarász-polkával, közbe-közbe a czimbalmos oda kiáltott a primásnak: — Nem úgy van a te!

A közönség nagyon jól mulatott a kis himlőhelyes banda erőlködésén, a kiknek a szekundása az é húr legfelsőbb régióból szekundált a mi vaiami felséges multság lehetett a fülnek. Az ökönyi primás a Cséki Antal névre hallgatott.

Nem kevesebb szenzációt keltett a másik sátorban Kiss Béla 6 tagu bandája. Ezek erkölcsileg és fizikailag egy marokkal már nagyobbak voltak az előbbieknél. Ezek már operára is rágyújtottak. Lehet, hogy szép volt, de mi nem hallottuk, mert mikor rázendítették a „Säckingeni trombitásra“, mi akkor már menekültünk. Ez igazán „Sekirer von Trompetingen“ volt.

A harmadik sátorban Dobronyi László czimbalomművész egyedül uralta a helyzetet. Ez már egészen kiritt kollegái közül, a kik malaczbandát képeztek. Csinosan játszott. Lesz belőle valami.

A legkitűnőbb banda a legutolsó sátorban volt, hol Körtealy Antal primássága alatt igyekeztek a kis morék a legveszekedettebb hangokat csalni ki a hegedűből. Magyari Imre, meg Rácz Károly primások szintén körutat tettek ebben a zenei birodalomban és szörnyen biztatták a kis művészeket hogy ha így kezelik a vonót bizonyos, hogy nagy tökélyre vihetik a — burgonya kapálást.

Mig a közönség egy része végig járta ezeket a sátorvezetességeket, a hol felszallagozott leányok szolgáltak fel, addig a nagyobb rész a meleg miatt a vendéglő nagytermében gyűlt össze. Később azonban akadtak válla kozó szelleműek, a kik kiültek a napsugárral is beterített asztalok mellé a forróságba. — Ekkor tűnt ki, hogy milyen jó az, ha az embernek — felesége van. Mert a feleség napernyővel jár, ez

utóbbi pedig árnyékot tart. E tekintetben sok lesült ifju a jeges spricczerek mellett gondolkodóba esett.

Mikor a nap leszállott, olyan népvándorlás keletkezett a Margit-fürdő felé, a minőt csak a királylátogatáskor, meg a középkorban látott Debreczen. Az asztalokért és székekért megostromolták a vendégek nemcsak a pinczért, de egymást is. Látványosságok következtek be, de azokból az embertömeg vajmi keveset látott, mert alig lehetett mozogni. Elsőnek a Ronetti tvérek equilibristák mutogatták be ügyességüket. Taps volt bőven, de a nagy szorongástól még tapsolni sem tudtak az emberek.

E közben a három pénztárt majd elsőre az emberáradat, a vendégsereg folyton növekedett. Mindenki látni akarta a számárversenyt, mely, népünnep legérdekesebb pontja volt. Összesen négy számár versenyzett. Totalizátor nem volt felállítva, de az emberek egy „Ilona“ nevű számára fogadtak. Csak hogy Ilona a legnagyobb biztatásra (ki hol érte ott ütötte) sem volt hajlandó megindulni. Végre a bíráló bizottság egyik tagja kisütötte, hogy Ilona az — anyai szeretet miatt nem akar indítani. Ugyanis a vimhét nem látta sehoh. Ekkor előhozták a vemhét, elibe állították és jót huztak rá. A kis csacsi megértette a helyzet szignaturáját és neki rugaszkodott. Az anyja ekkor úgy rohant utána, hogy a rajta ülöt majd lemarasztalta. Ök ketten lettek az elsők. (Ezt a számarat Kubinyi altábornagy vette a barakk szakácsának, hogy ne gyalog hordja ki a barakba a szükségeseket.)

A számár bíráló bizottság erre zavarba jött, hogy melyiknek adja ki a díjat: a kis vagy a nagy csacsinak? A bíráló bizottságot ebbeli zavarából a közönség mentette ki, a mennyiben a számár versenynél a díjat, — neki ítélte oda. E szerint sem a csacsi, sem a rajta ülöt nem kapott semmit.

Legnagyobb érdeklődéssel nézte a közönség a póznamászokat. Hat pózna volt felállítva mindenféle nyerelemény tárgygyal. A gyerekek óriási versenyre keltek s a verseny a naturalisták vereségével végződött. Ugyanis azok közül, a kik a két talpuk közé fogták a rudat mászás közben, egyetlen egy sem tudott feljutni, ellenben a kik szabályszerűen a lábszárakkal fonták körül a rudat, mind feljutottak és lekopaszították azt. Mindenik némán és szomoruan meredt az égre már egy óra mulva. A legmagasabb rudat, melyen egy ezüst óra is volt egy Porcsin István nevű fia mászta meg.

Érdekes volt a szépségverseny, melyen egy buzakalászahaju énekesnő is részt vett „versenyen kívül“, mint a hogy a „Fenelányok“ tettek. A jutalmat azért szintén „versenyen kívül“ kapta meg. A jury a szépségdíjat (melynél sem keresztlevél, sem beoltási bizonyítvány nem kívántatott) Kiss Zsuzsikának ítélte oda.

Az ünnepély többi része csupa kassza-megrohanásokból állott.

A közönség megrohanta a kasszát, hogy jegyet váltson a „szinházba“ Bihari Laczi nászát, vagy gyászát adták (a fogalom egyre megy.) Kérem, ez egy kitűnő darab. Miért? Mert minden egyes felvonása csak négy, mondd négy írott lapból állott. A közönség, mely a külön belépti díjak daczára úgy megtöltötte a termet hogy alig lehetett benne mozogni — hálás is volt érte. Demeter k. a. volt a hősnő, a kiről előre tudtuk, hogy a Fürur, (Bibor Laczi) felesége lesz, szép dalaival gyújtott. Zsiga Jóska volt odaállítva, hogy a kisasszonyt „kisérje“, de Zsiga Jóska még soha sem kísért kisasszonyt, legfeljebb az — utcán, mert úgy elbámult, hogy elfelejtett muzsikálni. Szegény műkedvelőknek aztán nem lévén megadva az akkord fújták onnan kezdve, a honnan lehetett. Így történt aztán, hogy bizony néha „mellette“ énekeltek a nótának. Na de elég az hozzá hogy szép volt. Ök is szépek voltak, a szindarab is, meg a nóták is. A közönség úgy tapsolt, hogy az ember szeretett volna szerző lenni. Azt azonban megsughatjuk a derék műkedvelőknek, hogy a „Szózat“ ugyancsak megharagudott rájuk, a mért olyan nyakatekerten fújták. A közönség megismételtette velök, hogy hátha másodsor jobban fog sikerülni, azonban csak igaz

zad a német közmondás, hogy „niemals komt besserer nach.“

Mikor vége volt a szinielőadásnak, a közönség törte magát ismét a pénztárhoz, hogy jegyet váltson — nem ugyan a csinos pénztáros nőkkel, hanem a tánczvizgalomra. A terem újból úgy megtelt, hogy alig birtak mozogni. A fentebb „megrovási kalandban“ részcsített Zsiga Jóska itt már elemében vala a nyireltyűjével a talpaknak nem volt ellene panaszuk. Az első négyest 90 pár tánczolta.

Szóval Szikszay népünnep olyan fényesen sikerült erkölcsileg és anyagilag, hogy mind Szikszaytól, mind Szőlősi vendéglőstől sok sok — pénzt lehetne kölcsön kérni.

Mint az „idők jelét“ felemlítjük, hogy midőn a hírlapírók csoportosan beléptek a népünnep területére, hát — hat mozsárlövés dördült el a tiszteletökre. Szikszay biztosította a hírlapírókat, hogy daczára huszár főhadnagy mivoltának, ez nem „niederzu Pffferung“, az ugynevezett „leborsolás“ akar lenni, hanem tisztelet. Egyetlen hálás ember a hírlapírók iránt, kiknek reklamja tette olyan fényessé ezt a népünnepet, sőt mi több a fényes sikerű népünnepet tulajdonképen egy — hírlapíró rendezte.

A tánczvizgalom reggeli 5 óráig tartott. Csak azért eddig és nem 9 óráig, mert a czigányok unták meg a muzsikálást és nem a népa a tánczot, s minthogy a banda haza széledt a közönség is eltávozott.

— **A honvédség köréből.** A honvéd tisztakar szombatn kezdette meg szokásos czéllövésait a Nagyerdőn s ismételni fogja minden szombatn. Az első czéllövést kedélyes multság követte a nagyerdei fürdőház udvarán, ahol jelen volt Bolla tábornok is. A 3. gyalogezred törzstisztjei, századosai és rangidősb főhadnagya ma reggel harcászati feladat megoldása végett a Józsan tul fekvő Szent György és Zelemér pusztákra mentek ki, ahonnan délfelé térnek vissza, Velök van Bolla tábornok is.

— **Ovoda-megnyitás.** A Fröbel gyermekkert egyetelnökségétől vett értesülésünk szerint az egyeteln piaczon levő óvodája holnap ismét megnyílik. Ajánljuk a szülők figyelmébe.

— **Vizsgarend.** A debreczeni ev. ref. főiskolában az 1891—92-ik tanévet berekesztő vizsgálatok a következő renddel tartatnak meg: Junius 15-én délelőtt 8 órakor háláadó istentisztelet a kollegium imatermében. A) A theologiai akadémia b. n. Junius 15-én kezdődőleg az I., II., III., IV-ik éves hittanhangatók záró vizsgái az illető tudományok rendes óráin és tantermeiben. Junius 27. s következő napjain theologiai alapvizsga. B) A jog és államtudományi karnál. Junius 19-én délelőtt 11 óráig az alap-és államvizsgálatok letétele végett a folyamodványok kellően felszerelve beadandók az igazgatóhoz. Junius 20-tól fogva a hó végeig alap-és államvizsgálatok a gyűlésteremben. C) A főgymnasium b. n. Május 14-én a VIII-ik osztály vizsgálatok a természettani teremben. Junius 17-én VII-ik osztály az imateremben; I. s. osztály a) délelőtt, b) délután a természettani teremben. Junius 18-án VI-ik osztály az imateremben; II-ik osztály a) délelőtt, b) délután. Junius 19-én délelőtt 9—11 óráig a francia nyelv és gyorsírás a VII-ik osztály termében; délután testgyakorlat 5—6 óráig az I—IV-ik osztálybelieké, 6 órától fogva az V—VII-ik osztálybelieké. Junius 20-án IV-ik osztály a) az imateremben; IV-ik b) a természettani teremben. Junius 21-én V-ik a) osztály délelőtt, V-ik b) délután az imateremben, III-ik osztály a természettani teremben. Érettségivizsgálat: Irásbeli: Május hó 23, 24, 25, 27, 28. Szóbeli: Junius hó 24, 25, 27, 28. D) A tanítóképezdeben. Szigorlatok Junius 9—23-ig az illető tantermeiben. Nyilvános vizsgálatok Junius 24—25 napjain az akadémiai VI. tanteremben. Mely vizsgálatokra a t. szülöket, tanügybarátokat tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1892. Május 14-én. Az igazgatóság.

— **A leánynevelő intézet ünnepéye.** A Dóczy-leánynevelő intézet vasárnap délelőtt olyan csinos ünnepélynek volt színhelye, melyet jobban

szerettük
akár va
A kis is
Az érde
iskolátá
látuk a
kir. tan
jos kir
Farkas
Józsefet
Materny
kezdődő
pen adt
Erzsébe
Ilona, S
Jolán, P
elő, ige
legérde
képezté
a kis le
ülnekek
Gizella,
adták a
francia
Adél, a
Ilona, J
Ez ige
is a ki
precziz
éneklés
buzdító
Cserna
ügyész
valószí
és nag
este a
let har
Rácz L
induló
szavalt
lejtéss
Frie
művés
a hév
ség za
nart a
zongor
versen
zeneid
hangja
dalait
Margi
zongor
— Ka
talhoz
relem
tetszé
— A
első n
névsó
J.-né
né, ö
Józse
Hircs
Berni
Fene
Klein
Bálin
Dr. J
J.-né
Sámu
josné
Dr. F
Spitz
Stern
L. J
Mar
Sche
Jenn
Schu
Lusz
zsike
Win
Spitz
Spitz
man
Róz

szerettünk volna akár a városház nagytermében, akár valamely más nagyobb teremben látni. A kis iskolateremben ember ember hátán állott. Az érdeklődő szülők, tanúgybarátok és volt iskolatársak még a folyosókat is okkupálták. Ott láttuk a teremben Kiss Áron püspököt, Békéssy kir. tankerületi főigazgatót, Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelőt, Némethy Lajost, Széll Farkast, Kiss Albertet, Zádor Lajost, Csanak Józsefet, K. Tóth Kálmánt, Fazekas Sándort, Materny Lajost sat. sat. Az ünnepély énekkel kezdődött, melyet a leányok szabatosan és szépen adtak elő. A szavallatok melyek Farkas Erzsébet, Kiss Ilona, Váradi Ilona, Pruzsinszky Ilona, Széll Marianna, Brunner Malvin, Perge Jolán, Bosznay Gabriel, Kuczik Amália adtak elő, igea szépen sikerültek. Az évszázó ünnepély legérdekesebb részét azonban a „Beszélgetések” képezték, melyeket német és francia nyelven a kis leányok úgy adtak elő, mintha szalonban ülnének. Az első, német beszélgetést Antalovics Gizella, Joó Irma, Molnár Mária és Zádor Vilma adták elő a közönség zajos tetszése között. A francia beszélgetésben Éricz Otília, és Sárvány Adél, a második francia beszélgetésben Buzás Ilona, Dóczy Ilona és Jeney Margit vettek részt. Ez igen szerencsés gondolat, csak aztán értsék is a kis leányok azt, a mit szép kiejtéssel és precíz adtak elő. Az ünnepélyt a Hymnus el-éneklésével végezték. Végezetül Dóczy igazgató buzdító beszédet tartott a növendékekhez.

— A debreczeni kir. főügyész. Udvardi Cserna Vincze a múlt hét végén az aradi kir. ügyészséget vizsgálta meg. — A vizsgálatot ma valószínűleg befejezi hazatér.

— A „Zion” egylet hangversenye. Szép és nagyszámú közönség gyűlt össze szombaton este a „Margit fürdő” termében a „Zion” egylet hangversenyét meghallgatni. A hangversenyt Rácz Károly zenekara nyitotta meg a Rákóczi indulóval. Utána Békés Sándor jogász szavalt a Kiss József „Jehova”-ját ügyes hang- lejtéssel; majd zenedék unjon választott tanára Friedmann József hegedűn játszott a el művésziességen Wienavsky Legendáját és mazurját, a hévvel előadott hangverseny számot a közön- ség zajosan megtapsolta. Friedmann hegedűta- nárt a kis 13—14 éves Szilágyi kísérte zongorán és szintén tetszést aratott. A hang- verseny fénypontját Hirsch Jenny k. a. zenedei növendék éneke képezte, aki szép alt hangjával bámulatba ejtette hallgatóit, s népdalait meg is kellett ismételnie, Weinberger Margit k. a. egy Liszt Rhapsodiát adott elő zongorán s precíz játéka mindenkit meglepett. — Katona Imre ur ült ezután a felolvasó asz- talhoz s érdekesen tárgyalt a nőkről és a sze- relemről, humoros formában; felolvasását nagy tetszéssel fogadták s nem fukarkodtak a tapssal. — A hangversenyt táncz követte, melynél az első négyest 60 pár tánczolta. A jelen voltak névsorát következőkben adjuk:

Asszonyok: Weinberger Lajosné, Rózsa J.-né Ujváros, Schwarcz Mórné, Schmeer Lajosné, özv. Fülöpné, özv. Rosenczweigné, Steiner Józsefné, Weisz Sámuelné, Schön Simonné, Hirschné, Scheer Lajosné, Katz Hermanné, Bernáth Jenőné, Berger Jenőné, Bermann Fenenczné, Winkler E.-né, Schwarcz M. L.-né, Klein Dávidné, Dr. Balkányi Gyuláné, Szilágyi Bálintné, Szabó Józsefné, Várady Józsefné, Dr. Kardos Samuné, Steier Gyuláné, Neumann J.-né, Gabányiné, Fried Ignáczné, Lippmann Sámuelné, Feischl Károlyné, Dr. Popper Ala- josné, Biedermann Józsefné, Schmid Sámuelné, Dr. Brüll Menyhértné, Zslinkáné, Simonovitsné, Spitz Gyuláné, Weisz Sándorné, Stern Józsefné, Stern Gyözőné, Márkus Miksáné, Neuman Lajosné, Keinerné, Friedmann Józsefné.

Lányok: Hitesy Czerliu, Berger Margit, Weinberger Vilma, Klein Rezsín, Scher Janka, Rózsa Irma, (Ujváros), Hirsch Jenny, Weinberger Margit, Rosenczweig Etel, Schner Lona (Karczag), Schner nővérek, Lusztig Mariska, Löw Sarolta, Szilágyi Er- zsike, Rosenthal Szeréna, Neumann Matild, Winkler Anna, Feldmann nővérek, Spitz Etel, Spitz Lina, (Rosenberg Etel, Rosenberg Vilma, Spitz Máli, Rosenber Berta, (N.-Váradi) Gross- mann nővérek, Reich Berta, Schirf Róza, Klein Rózsa, Klein Eszti, (Ujváros) Adler Róza, Adler

Mili, Fülöp Tóni, Jónás Hermin (Petri), Schön Róza.

— **Halálozás.** Bézler Józsefné szül. Lengyel Emma elhunyt 26 éves korában. F. hó 14-én temetik d. u. 5 ó. a Széchenyi utczai 1797. sz. háztól, a sz. anna-utczai temetőben. A temetést Dankó M. rendezi.

— **Miniszteri vendégeink.** Gróf Bethlen András földmívelésügyi miniszter, ma érkezett távirati tudósítás szerint, este 7 órakor érkezik Debreczenbe külön vonaton F.-Abony felől. Kíséretében lesznek Fejér Miklós államtitkár Kvaszay min. tanácsos és Kolozsváry min. titkár. Csávolszky Lajosnak egy előbb fel- ladott távirata szerint gróf Bethlen And- rás és Josipovich horváth minisz- ter este 10 órakor érkeznek Debreczenbe F. Abony felől, az ő külön vonatán. Gróf Szapá- ry Gyula miniszterelnök a holnap hajnali von- nattal érkezik és kevés várakozás után tovább utazik a Hortobágyra, ahonnan még az nap visszatér Budapestre. Wekerle Sándor pénz- ügyminiszter és a kereskedelmi tárcza vezetője, mivel Selmezy Bányára kellett utaznia, nem jöhet Debreczenbe.

— **Találtatott, elveszett.** Találtak egy Thaleszt (zsidó miatyánkot) igazolt tulajdonosa a II. kerületi kapitányságnál veheti át. Elve- szett a piacon két hivatalos bizonyítvány, a II. ker. kapitánysághoz adható be.

— **Eljegyzés.** Dr. Burger Péter orvostu- dor f. hó 5-én eljegyezte Weinberger Vilma kis- asszonyt, Weinberger nagykereskedő szép és művelt leányát.

— **A debreczeni függetlenségi és negy- vennyolczas párt** tegnap délelőtt 1/2 11. órakor tartotta szervezkedő közgyűlését a Margit für- dő dísztermében. Thaly Kálmán elnökléte alatt. A közgyűlésen megalakították a párt tiszti karát és választmányát.

— **A helybeli róm. kath. elemi fiú- és leány iskolákban az évszázó nyilvános vizsgálá- tok a következő napokon lesznek:** június 14-én az I. fiuosztályban, 17-ikén a II. fiuosztályban, 17-ikén a III. fiuosztályban, 18-ikén a IV.-V. fiuosztályban, 20-ikén az I. leányosztályban, 21-ikén II. leányosztályban, 22-ikén a III. le- ányosztályban, 23-ikén a IV. leányosztályban, 24-ikén az V. leányosztályban, 25-ikén a VI. leányosztályban, 27-ikén, és 28-ikén a magán- tanulók vizsgálata, 29-ikén Te Deum. A vizs- gálatok reggel 8 órakor kezdődnek. Ezen vizs- gálatokra a t. cz. szülőket és tanúgybarátait az igazgatóság lapunk urján tisztelettel meghívja.

— **Fehér holló.** Csakugyan fehér holló számba megy, mikor a fővárosi kollégáink ke- gyeskednek a vidékről is tudomást venni. Pláne vidéki lapban megjelent versről elismerni, hogy az jó dolog. Ilyen fehér hollót eresztett szárny- ra a „Hét” legutóbbi száma — méltatván Be- nedek János íróársunknak a „Debreczen” ju- biláris számában megjelent szép versét — azt irván róla, hogy a 100 aranyat tulajdonképen ő érdemelte volna meg. Az elismerés e hangja mindenesetre buzdításul szolgálhat a fiatal íróknak.

— **Betörés.** Acsády István notárius tolvaj tegnap reggel betört a Széchenyi kert- ben a kertész lakásába, mikor senki sem volt otthon és magával vitte a kertész összes pénz- zét. Elcsipték és átadták a kir. ügyészségnek. Acsády volt már minden, többek közt öngyilkos jelölt is. A rendőrségnél most is őrzik azt a pisztolyt, melylyel önmagára lőtt. Azonban hogy ne fájjon a lövés, úgy intézte a dolgot, hogy bal hüvelyk ujjá felett lőtt el s a golyó csak korholta a kezét.

— **Lawn tennys.** A tornaegylet szombaton már rendezett angol labdajátékot a nagyerdei korcsolyapályán. Az érdekes játékban számosan vettek részt. Szombaton ismét lesz lawn tennys Chappon Károly vezető felügyelete alatt, amiben a játék nem 8 órakor kezdődik, hanem 5 órakor és esti 8 óráig tart.

— **Debreczen írásban és képen.** A „Bu- dapesti látogatók lapja” című folyóirat júniusi száma Debreczent mutatja be írásban és képen, magyar, francia és német nyelven, 48 nagy oldalon. Előre bocsátjuk, hogy a füzetben csa- lódtunk. Mert kevesebb szöveg és kevesebb kép van benne, mint amennyit a szerkesztő

bizottság a vállalat megbízottjának átadott. A képek közül is egynémelyik régi, ma már a valóságnak meg nem felelő fölvétel után készült, noha ki volt kötve, hogy a városnak képen közlendő nevezetességei új fényképfölvételek vagy új rajzok után készüljenek. Ezen kívül néhány képről alig mondható el, hogy sikerült. Mindazonáltal a füzet érdemes az elolvasásra, s érdekes kedves emlékül szolgálhat a Debre- czenben megforduló idegeneknek. Mert dióhéjba szorítva alapos ösmertetését adja Debre- czen kulturális és közgazdasági életének, jelen viszonyainak és történetének. — E cikkek kivétel nélkül helybeli írótól, hi- lapíróktól és előkelő állású személyektől valók. A bevezető részt és Debreczen város vázlatos történetét Zöld Mihály tb. tanácsnok írta. Irodalmi és kulturális életünk történetét Gé- reszi Kálmán főiskolai tanár, Csokonai Vitéz Mihályt Komlóssy Arthur, a Csokonai kör- elnöke írta meg. Szakszó Rezső prépost- plébánus a r. kath. egyházat, Zoltai Lajos lapunk munkatársa pedig az ev. ref. egyházat ismerteti. Ugyancsak Zoltai Lajos írta meg a város látnivalóit és Debreczen háztartását. Vértessy Gyula lapunk szerkesztője tollából eredett a Hortobágyi pusztá hangulatos leírása. Az ipar- és kereskedelmet dr. Szántó Sá- muel keresk. akadémiai tanár, a mezőgazdaságot Szücs Mihály gazd. tanintézeti tanár az is- kolákat és jótékonyági intézeteket Csiky Lajos főiskolai tanár, a kollegiumot Dézsi Lajos segédkönyvtárnok ismerteti. A füzetet 40 kép eleveníti, melyek legnagyobb részben fény- képfölvételek után készültek. — De közölve van IV. Mohamed szultán Debreczenhez intézett fer- mánjának faximilije; Debreczennek 100 év előtti látképe. Továbbá csatolva vannak a város bel- területének és határának a szomszédos vidéket is felölelő térképei, melyeket Zoltai rajzolt, ha- sonlóképen Zoltainak saját vázlatát után készült rajzai a kir. tábláról, az állami főreáliskoláról és a gyalogsági laktanyáról. — E füzetből a város 200 példányt megrendelt, melyeket szét fog küldözni.

— **Külön vonat.** A helyi vasut holnap reggel 3 órakor a Bika előtt fogja várni és az állomáshoz kiszállítani a kirándulókat.

— **Két emberi koponyára** akadt a Kohn Henrik féleület pinczéjében foglalatokodó fiú; a koponyák körülbelül száz évesek lehetnek; az egyik még aránylag egész ép, míg a másik össze van törve, nem tudni, hogy ütés követke- zésében vagy a ránehezedő föld súlyától-e. Az egyik ép koponyát felküldték az egyik ker. kapi- tánysághoz.

— **A hippodromban** tegnap valóságos cso- daemberek léptek fel — a Lepomme család — kik igazán bámulatraméltó dolgokat végeznek. Van egy miniatúr színház is, melyben Lepommené lép föl, mint primadonna, svájezi lány, tenger- rész és tüzoltó. Általában az egész társulat jó erőkből van összeállítva s érdemes a megte- kintésre.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az iparos tanulók számára ösztöndíj czimen kegyes adományokat küldöttek: Szedlák József, Tóth Kálmán, Weisz Sándor urak egy szakértő vizsgálatért részükre megítélt 9 frtra menő összeget. Tek. Szikszay József ur két darab régi ezüst tallért a szabó és szűrszabó társulat 3 frtot, a csizmadia társulat 5 frtot, a timár társulat 5 frtot, Scherli Fede ur az épített ipartársulatnak az iparos iskolát illető alapnak 1891. és 1892. isk. évre eső kamatait 23 frt 18 krt. — Fogadják az ip. isk. bizottság s a jutalmazandó iparostanu- lók szives köszönetét. További kegyes adomá- nyokat az ip. iskolai bizottság felhatalmazásá- ból köszönettel elfogad és nyugtatványoz Dóczy Gedeon ip. isk. igazgató.

— **A III. osztályu kereseti adó reformja.** A pénzügyminiszter a III. osztályu kereseti adó alapjául szolgáló kulcsot méltányosabb és igaz- ságosabb alapon kívánja megállapítani és azért felhívta a pénzügyigazgatóságokat, hogy minden ezer adózóra vonatkozólag a való állapotokat teljesen kiténtető részletes statisztikát küldjenek fel. Ezen statisztikák szolgáltatják az új kulcs megállapításához a szükséges és hiteles adato-

kat. A debreczeni pénzügyigazgatóság is szorgalmasan dolgozik a fontos megbízás pontos teljesítésén és a kitűzött időre, augusztus hó 3-ára kimerítő statisztikát fog felterjeszteni. Pénzügyi szaktekinélyek véleménye szerint az előtanulmányozási adatok alapján az Erdélyben divott polgári adó behozatalára lehet számítani, természetesen, a progresszivitás elvének érvényesülésével.

— **Hangverseny Szoboszlón.** A szoboszlai erdőben jól sikerült mulatságot rendezett tegnap este az ottani kaszinó és dalegylet, debreczeni közreműködőkkel. A mulatság hangversenyyel kezdődött. A program nyolcz száma közül ötöt a dalegylet töltött be, ritka buzgósággal adván elő darabjait derék karnagyuk vezetésével. Körner Béla és Feltóti László urak szavaltak, ámbár egy komoly, ez egy vigabb hangú atí költeményt adván elő sikerrel. A műsor középső száma Szabolcska Mihály humoros felolvasása volt. Majd a közönség kívánságért egy pár költeményét is el kellett szavalnia. Ugyancsak programmon kívül ragadták még zajos tapsokra a közönséget Széll S. kántor szép bariton szólói is. A hangversenyt táncz követte kivilágos kiviradtig.

* **Tilo a királyt éltetni.** A bécsi magyar dalárda megünnepte a Praterben a koronázás jubileumát s elhatározta, hogy táviratban kéri fel a magyar miniszterelnököt az egyesület hódotának közvetítésére. Az ünnep után egy csapat magyar orvosnövendék, a Praterstrassen hazamenet, nehány eljött kiá tott a királyra. Bár ez a kis éljenzés még a legéberebb álmu bécsi burger nyugodalmát sem zavarhatta meg, az 1838. számú rendőr rögtön odasietett az orvosnövendékekhez s kijelentve, hogy: Sie sind arretirt, szakadó esőben a rendőrségre vitte a társaságot. Itt minden ok nélkül 3 óránál tovább visszatartották őket s csak a hajnali órákban bocsátották szabadon 5—5 frttal büntetvén meg mind egy kököt, — a miért a magyar királyt éljenezni merték Bécs városában. — Perze, a jó bécsieknél a lelkesedés is szigoruan előirt hatósági szabályok szrint történi s ezért egy bécsi rendőr nem képes azt megérteni, hogy miért kiabál valaki, a mikor nincsen az operában és nincs is előtte kóta.

Debreczen mezőgazdasága.

Irta: Szüts Mihály.

A nagy magyar Alföldnek az a része, mely Debreczent övezi, kiválóan alkalmas a mezőgazdasági munkásság érvényesítésére. A földművelés csakugyan elsőrangú jövedelmi forrás. A lakosságnak közel 30% ebből él. Debreczen határterülete 183,208 k. hold s Budapesté után első helyen áll.

Debreczen birtokainak művelési áganként való elosztása a következő, van: 1. Szántóföld 82,880 hold, az összterülethez képest 45.24%. 2. Kert 421 hold, 0.24%. 3. Rét 20,08 hold, 10.95%. 4. Szőlő 1001 hold 0.56%. 5. Legelő 47,295 hold, 25.83%. 6. Erdő 23,641 hold, 12.83%. 7. Nádas 116 hold, 0.06% és végül 8. terméketlen 7786 hold, 4.29%.

A művelési ágak arányszámainak tanúsága szerint tág tér nyílik a szántás-vetésre; az állattenyésztést nagy területű rét és legelő támogatja. Erdőségei terjedelmesek s jobbára fűtőhomok téreket hasznosítanak.

A birtok elosztási aránya kedvező, mert van kisbirtokos 30 holdig terjedő birtokkal 2191, kis középbirtokos 50 holdig menő birtokkal 152, középbirtokos 1000 holdig terjedő birtokkal 261, végül van 4 nagybirtokos 1000 holdon túl menő birtokkal, ha a várost mint erkölcsi testületet is beszámítjuk. A középbirtokosok száma az egészhez viszonyítva 16%, a mi, az országos százalékszámhoz 2.6% rendkívül kedvező.

A debreczeni gazdát az egész országban, jómódu, értelmes, takarékos és igénytelen polgárnak ismerik s e hírére rá is szolgált derekasan.

Földművelésünk általános jellegét visszatükrözi a nagy Alföld minden része, azon különbséggel, hogy a hortobágyi legelő és az er-

dőségi kaszálók döntő befolyásuk a gazdálkodásra. Nagy terjedelmű állattenyésztés, meg a tengeri és a kalászosok adják a tömeges jövedelmet.

Változatos képet tár elénk a nyugati oldal szántásra alkalmas tanyákkal benépesített része. Főltalájuk minden fokozatát a legbe terjessebben kezelt s hazulról a városból csak egy nagyjából ellátott gazdaságoknak. A hármaskas ekétől akár a faekéig, a Howard boronától a fafogasig, a sorvetőtől a cséplőgépig minden van. Tért és tápot talál emitt az újabb kori haladás, míg a szomszédban a széruin a nyolczlóval való nyomtatás akaratoskodik a cséplőgép alkalmazása ellen. A kor intő szava sok gazdánál fogékony talajra lelt, de soknál a mult idők édes emléke mélyebb gyökeret vert, sem hogy szakítani tudna vele az öreg gazda.

A terményok termelésében nem valami nagy a változatosság, pedig talaji viszonyaink megengednék. Főbb termények a tengeri, buza, rozs, árpa, zab, repce, kisebb mennyiségben természetesen szalás takarmányféléket, dohány és a homokosabb részeken burgonyát. A len- és kendertermelés ismeretlen.

Nem levén nagy változat a növények termelésében, a vetésforgások egyoldalnak és talaj zsarolók: jellegük a három nyomásos és két ujomás szemtermelő gazdaság, ugar nélkül.

Épületek dolgában, a mennyiben a jobb módú gazda az egész munkaidőt a tanyán tölti, lakóházakban nincs hiány, kevés azonban egyéb gazdasági építkezés, Jóformán átmeneti idő a mostani. Tarka vegyülete váltakozik a jobbnál jobb és selejtesebbnél selejtesebb épületeknek. A földbe ástott kuuyhótól a karámig és nyaralóig minden van. A gazdasági épületek hiányának egyik oka az is, hogy a tanyán csak ideig óráig tartják a jószágot.

Az állattartás aránylag kevesebbe kerül itt, mint egyebütt s biztos jövedelmű. Nyári tartására ott a hortobágyi legelő, tavasz-élő és ősz-utón az erdőségi kaszálókban él, csak a hideg télre szorul a tanyára. Valóságos rendszer ez, azon előnyök kiaknázására, melyeket a természet Debreczennek nyújtott. Április 20-ika tájától október 1-ig a Hortobágyon legeltek a debreczeni gazda, ettől míg a hó le nem esik, az erdőségi kaszálókba hajtják a jószágot, innét a tanyára, hogy a tengeri szárat, szalmát s minden hulladék-takarmányt föletessenek, már február elején megint az erdőségi kaszálót keresik föl, elfogyasztva, értékesítve az ott termelt takarmányt s innét kerülnek megint a Hortobágyra.

(Folyt. köv.)

Vendégek elszállásolása

— a hortobágyi kiállítás idején. —

(Folytatás.)

A hortobágyi állapotbemutató megtekintésére jelentkező vendégeket a rendezőség következő önként jelentkező polgároknál szállásolta el.

VI. Vargautczai város részén.

Kecskés Istvánnál Kovács Endre, Kovács István, Hajdu Ignátnál Kovássy Sándor, Zichermann Hermannnál Fekete Ignác, Lendvai Sándor, Szabó Mihálynál Dr. Turman Olivér polgármester, Schönherr Antal kap., Telegdi szállodánál Balog József vár. főbíró, Bonczos Mihály birt., Csóka Sámuelnél Molcsányi Gábor, Kleckner Manónál Molcsányi Antal, Kovács Jánosnál Szakács Péter, Szeits Sándornál Marosfy Dezső és neje, Szabó Bálintnál, Ihász Lajos, Veres Lászlónál Hegedüs Géza, Frohner szállodánál Holló Lajos, Nemes Kálmánnál Körösi Sándor képv. Mőzernénél Tury Albert, Buzás Eleknél Gróf Bánffy György, Szakcsó Rezsónál Appell Ede apát plébános Zentáról, Szentesi Istvánnál Lészay Ferencz, Benkő Mihály, Trázi Györgynél Sipos Gábor, Lázár Ferencz, Kövesdi Jánosnál Ásványi Lajos, Szentgyörgyi Lajos, Boross Lászlónál Ragányi János, Pap Sándor, Miskolczi Jenőnél Just Gyula képv. Trázy Alajosnál Rácz Mihály.

Tiltakozás

a nemes városi tanács és közgyűlés figyelmébe.

A budapesti „Látogatók Lapja” című vállalat legközelebbi füzeté „Debreczen irásban és képben” megjelent és miután az abban foglalt „Ipar és kereskedelem” című cikket én irtam, a nevezett lap szerkesztősége által eszközöit kihagyások és törlések ellen ezennel tiltakozom. Tiltakozom saját reputációm érdekében, nehogy bárki ezen cikket elolvassa azt higgye, hogy az én ismertetésem felületes vagy szándékosan hagytam ki oly nevezetes vállalatokat, melyek nélkül városunk ipara és kereskedelmének ismertetése hiányos.

A mikor városunk polgármestere áltai összehívott szerkesztői bizottságban meghívást kapni szerencsém volt, a főntnevezett cikket megírására — sok teendőim daczára — azért vállalkoztam, mert jó szolgálatot véltem tenni, de nem tudtam, hogy cikquem vezérfonál lesz Eichner Soma szerkesztő ur kezében, hogy kik volnának azon egyének, kiket egyszerűen megpumpolni lehet. Ez a magyarázata, hogy kimaradtak ismertetésből, noha azt a szerkesztő bizottság elfogadta városunk téglagyárainak ismertetései, kimaradt a Stern József és Tsa czég gőzfűrés és kefe vállalata, a Harsányi-féle gőzszaltalműhely, a szappanos iparosok társu atá stb. Ennek tulajdonítható, hogy kimaradt a pénzintézetek közül az alföldi takarékpénztár, a kölcsönös segélyző egylet.

Pedig valljuk meg, az illető vállalatok semmit sem veszítenek azzal, hogy nevék a „Látogatók Lapjából” kimaradt, de mellőzésökkel, Debreczen ipar és kereskedelméről adott képünk hiányos és fogyatékos.

Az ilyen eljárás ellen az irodalmi dolgozatoknak gscheitrel való felhasználása ellen tiltakozom.

Dr. Szántó Sámuel.

Közgazdagság.

A Papp-féle sorközművelőről.

Debreczen, június 11.

A Hortobágyon rendezett állatkia litás az ország minden vidékéről nagy közönséget vonzott ide s ezekre mint nagybárá mezőgazdagsággal foglalkozókra nézve, nem lesz érdektelen Debreczen egy speciális találmányának és rövid idő alatt itt nagy elterjedésben használt gazdasági eszköznek, a Papp féle tengeri lókapának ismertetése.

E találmányt egy vidékünkön igen jól ismert mezőgazdának és gazdatisztnak köszönhetjük, ki azt saját alapos és több évi tapasztalata után főképpen azért szerkesztette, hogy a debreczeni mezőgazdára nézve igen nyomasztó napszamos viszonyoktól minél jobban függetlenítse magát. Az eddig ismert sorközművelők ugyanis nagyon hiányosak voltak s ezek használata mellett a kézi munka csak kis mértékben volt pótolható s az ezekkel végzett munka még azon felől is nagyon sok kívánni valót hagyott hátra. Ezen hiányok közül felémítjük a következőket. A sorokat nem lehetett kellő mértékben megközelíteni, miért is a hátramaradt széles pászmákat kézi kapával kellett megmunkálni; maga a sorköz is csak nagyon hiányosan volt megművelhető; a gyomirtás nagyon hiányosan eszközöltetett és a kapa nem volt minden rendszernél különböző sortávoloznál alkalmazható.

A Papp-féle lókapával végre sikerült ezen hibákat kiküszöbölni s mint az alábbiakban látni fogjuk sok tekintetben még előnyöket is kivívni.

A tengeri első kapálását — kellő beállítás mellett — ezzel úgy lehet végezni, hogy nemcsak a sorköz, de maga a sor is megműveltetik s ebben a gyom oly módon irtatik ki, hogy a tengeri az egyezésig szabadon fejlődhetik. A tengeri mellől a föld ugyanekkor szükség szerint elhárítható. Az első kapálással tehát kézi kapával pótolni semmit sem kell.

A második s esetleg harmadik kapálásnál a tengeri a sorban teljesen megközelíthető s ugyanezen kapakések alkalmazása, de máskénti beállításával által fel is tölthető. A mennyiben a töltögetés 5 késsel eszközöltetik, az a közönséges töltögető testek munkáját lényegesen fölül.

mulja, mert a töltögetést a sorköz teljes megkapálása közben végzi.

Más kések alkalmazása mellett, melyek szintén a kapáló felszereléséhez tartoznak, a többi sorba vetett kapás növények is megmivelhetők.

Midőn e helyen még megemlítjük, hogy a nevezett kapáló Debreczenben és vidékén előnyeinél fogva valamennyi más kapáló elől a tért elhódította és a kézzel való kapálást is mindinkább kisebb térre szorítja, tájékozás végett megjegyezzük, hogy a nevezett kapát teljesen felszerelve és használati utasítással ellátva Bauer és Társa gazdasági gépek gyári raktárában bármikor meg lehet tekinteni, míg munkájának milyenségéről több debreczeni gazdaságban, de különösen Kovács Ferenc és Vecsey Zoltán urak ebcsi (vasúti megálló) birtokán biztos tudomást lehet szerezni.

Nyilt-ter. *)

Ezennel van szerencsém értesíteni a t. gazda- és építető közönséget, — miszerint Debreczen és környékére elvállaltam

a Carbolineum Avenarius

mázolószert kizárólagos képviselőt, s belőle állandóan raktárt tartok. Ezen mázólszer a legolcsóbb mindennemű faépítmények és eszközök számára, különösen felszerelések, gazdasági eszközök, faneműeknek istállóknak és pinzzékben, kapuk és ajtók, kerítések, ozölöpök, léczezetek, előfák melletti karóknak, tetőzetek, csatornák, malom építmények, hidkorlátok, zsindelytetők, — s több eféléknek rothadás, penészgomba és nedv foltok elleni megvédésére.

Carbolineum Avenarius könnyen feldolgozható, megtehetően higlyósu; — hidegen, de még jobb, ha melegén mázólszer alkalmazásában oly egyszerű, hogy minden napszámos közönséges esettel a mázólszer teljesítheti. — Szép sötét dióbarna színt ad, s a fáknak a kattrésze is látható marad.)

Carbolineum a legkiadóbb mázólszer (1 kilogramm elegendő 6 négyzetméterre).

Ajánlom továbbá mindennemű vízmentes ponyváimat (szintén kizárólagos képviselőt elsőrendű gyártól) gazdasági, szállítási stb. célokra, s kérem nagybecsű bevásárlásait vaszikkekben, gazdasági és épület felszerelésekben, angol gépszijban, gummicsovokben gépész és asztalos szerszámokban, konyhafelszerelésekben s általában mindennemű a vasáruszakmába vágó tárgyokban; melyekből állandóan nagy raktárt tartok és felette jutányos árak mellett a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Köszön eladás nagyban.

Melyek után szives megbízásait kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Lichtenstein József,
vaskereskedő,

Debreczenben, a Piacz- és Czegléd-utca sarkán, a debreczeni első takarékpénztár épületében.

Kardos László

CZEGLÉD-UTCZA

Nagy választék
gyapju, mosó é selyem

porszoknyákban,

Läger fru öftönyökben,

melyek több ízben újjá javíthatók.

Jeney Gyula

hatóságilag engedélyezett kereskedelmi szak helyi ügynök Csapó-utca 331. sz.

Elvállal:

gyári képviselőket, pénz kölcsön kieszközlését olcsó kamat mellett.

Közvetít: üzletek és ingatlanok eladását és vevését.

1 fűszer üzlet eladó (1200 frt.)

1 rőfös üzlet, vidékiek részére berendezve (2000 frt.)

1 fűszer üzlet vidéken eladó (1200.)

**Üzlet átalakítás miatt
a legújabb nyári
női ruhakelmék is
tetemesen
leszállított áron**

ajánlatnak:

Egy méter valódi francia batist 52 kr.

Egy métr. valódi francia batist raye 60 "

Egy métr. valódi francia atlas satin 60 "

Egy métr. valódi francia de laine 80 "

Egy méter tiszta gyapju ruha-

szövet 100 cm. széles 60 "

Kunz József és Tsa.

Debreczenben, kistemplom-bazár.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Bauer és Társa

gazdasági gépgyára és gépcsarnoka

DEBRECZENBEN,

Nagypéterfia-utca 871. szám (telefon összeköttetés)

Ajánl eredeti Clayton és Shuttleworth-féle

Hollingsworth-gyűjtőgépeket.

Továbbá kizárólag szabadalmazott Sorközművelőt (Papp-féle tengeri lókapát és töltögetőt)

Balogh-féle szabadalmazott

kötbarárdás ekéket.

A kert- és szőlőbirtokos uraknak ajánl „Austria“ (javított Vermorel „Eclair.“)

peronospora permetezőket

kettős permetezővel két évi jótállással; továbbá:

Kerti fecskendőt, kutszivatynt, vízvezetékstb. A géptulajdonos uraknak, legjobb minőségű acél dobsint, gépsziját, legfinomabb gépolajat stb. stb. a legjutányosabb árak mellett.

Gépműhelyben mindennemű gépek javítását új tűzszekrények készítését, vasesztergályos munkát, szakszerűen, gyorsan és jutányosan teljesít.

Teljes tisztelettel

Bauer és Társa.

FRANZ JOH. KWIZDA

Cs. és k. osztrák-magyar és román kir. udv. szállítók orv. gyógyszerész a

Korneuburgban Bécs mellett.

Évek óta kipróbált fájdalom-sillapító szer **köszvény, reuma és ideg-betegségek-nél**

KWIZDA köszvényfluidja. Kéretik szívesen a védjegyre ügyelni a csakis

KWIZDA köszvényfluidját kérni.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár: Franz Joh. Kwizda os. és kir. udvari szállító kerületi gyógyszerárban Korneuburg.

Ára
1 frt
0. é
Ára
1 frt
0. é

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

Vásznak. Kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fia özégnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

4263—4264.

1892.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó, Szováth községben levő épületek, u. m. a belső volt kórosmá épület, továbbá a külső Lajda nevű épület, végre az eddigi bolt épület, a városház nagytermében f. 1892 évi június hó 14-ik napján d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen 1893 évi január 1-től 3 évre tehát az 1896 évi január 1-ig terjedő időre, a város számvevői hivatalánál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni óhajtók azzal értesítettnek, hogy a 350 frt kikiáltási ár 10%-át bánat pénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1892. Május hó 30-án.

A városi tanács.**Férfi Chiffon ingek,***a hirneves Schroll-féle Chiffonból,*

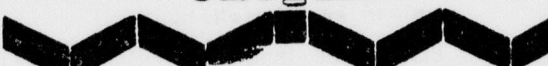
1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

**Gallérok, kézelők, nyakkendők,
Harisnyák. Kesztyűk.****Napernyők esernyők****Kész mosó gyermek
ruhácskák.****BRASSÓI POSZTÓK,**

Tricot, Peruvien és Doskin

Szabó Lajos fiai

üzégnél.

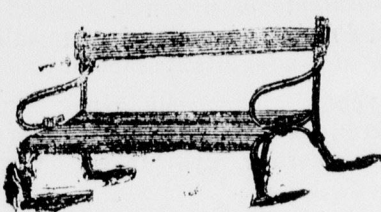
Christofe, & Co. WIEN

cs. és k. udvari szállító. (Heinrichshof)

Minden kiállításon a legmagasabb kitüntetés.
Legnehezebben megezüstözött mindennemű
ét és asztal eszközök, kiházasítási kellékek
tábla, thea és kávé szervczek, aufszatok
(asztalékek)egy egyszerű, mint a legdiszesebb kivitelben.
Különleges cikkekszállodák, vendéglők és kávéházaknak, ugy
szintén neveldeknek, c'ubboknak, tisztai ét
kezdéknek és hajóknak.Az ezüst mennyisége minden
darabra reá van vésvé, ugyszin-
tén a teljes név**HIRSTOFLE** és a főtli gyá-
rijegy.
Egvedüli póték valódi ezüst he-
lyett.

12 evőkanál	frt. 17.—
12 villa	" 17.—
12 kés	" 17.—
12 cs. mege-villa	" 15.—
12 " kés	" 15.—
12 kávé kanál	" 9.—
12 moccakanál	" 7.—
1 Levesmerő	" 5.30
1 tejmerő	" 3.20
1 főzelék kanál	" 4.—
12 villa- és késtartó	" 8.25
1 tállaló villa	" 3.20

Arszámítások és képes árlapok ingyen.

Valódi francia és angol szerszámok,minden iparághoz
minden darab mellett jótállás*Épület vasalások és kátrány terő lemezek.*Rudvasak lemezek **vastartányok**, legfinomabb öntöző
aczélok lemezek.**Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.**

Kerti lóczák és vasbutorok árnyékszék closetek és vízvezeteki kagylók

Agyag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensuy mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szállópenészgomba fecskendőgépek

legjobb rendszer (részlejtetésre is).

Tűz és betörés ellen pénzszekrények.**Kirakat: ajtóaczelredőnyök**

Legolesőbb beszerzési forrás

(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULAelőbb TÓTH LAJOS és TARSA, vas nagykereskedés
DEBRECZEN, VÁROSHÁZABAN.

(Penész peronospora) fecskendő.

